

KIMO-affären en väckarklocka

KIMO-affären har blivit medialt intressant eftersom man fokuserar på enskilda personer och deras skuld/oskuld. Därmed har man kunnat undvika diskussioner kring de mest väsentliga frågeställningarna kring hur och varför verksamheten havererat.

Översiktsplanens ambition att göra Simrishamn till en knutpunkt för kunskap, innovationer och entreprenörskap relaterat till det kustnära fisket och den marina miljön har knappast gynnats av turerna kring KIMO och Marint Centrum

Utgångsläge

KIMO-frågan måste ses som en del av turbulensen kring Marint Centrum.

Det har gjorts 3 utredningar kring Marint Centrum, KIMO och Sydkustens Fiskeriområde (SFO)

Rapportdag	Ämne	Beställare	Utförare
2012 08 23	Granskning av Marint Centrum	Revisorerna i Simrishamns kommun	Ernst&Young (EY)
2013 03 18	Uppföljning av MC. Styrning/ansvar	”	”
2014 06 11	Kommunens engagemang KIMO/SFO	Kommunchefen	”

Sammanfattning

Granskningen av Marint Centrum

- Målet för MC:s verksamhet är svårt att greppa med visionär karaktär. Tar lång tid att avgöra om målen uppnåtts
- Det finns en uppsjö av mål. KF:s mål lämnar många frågetecken
- Ekonomistyrningen bristfällig.
- Som helhet – svag styrning från kommunen
- Inkonsekvent styrning. MC ligger redovisningsmässigt under kommunledningskontoret men avrapporterar till arbetsutskottet inom KS
- Rekrytering av verksamhetsledare och utvecklingsansvariga har skett utan klart angivna kompetenskrav. Den bristen är särskilt tydlig när det gäller kompetens inom forskningsdelen av MC:s verksamhet
- Svårbegriplig ansvarsfördelning mellan kommunen och de olika projekten som bedrivs inom MC. Det finns m.a.o. osäkerhet om vilken forskning som skall bedrivas inom MC och kommunens roll i detta
- Revisorerna efterlyser en handlingsplan från kommunen senast 31 oktober.

Uppföljningen av MC – Styrning och ansvar

- Nya förutsättningar gäller för MC men KF måste se till att en verksamhetsplan fastställs
- Ingen verksamhetsplan fanns 2013 eftersom MC skulle lämna den kommunala organisationen för att bli en självständig organisation (ideell förening) med Region Skåne,

forskningsinstitut, näringsliv. (beslut i KF 2012-05-09). Arbetet avbröts p.gr.av Region Skånes avhopp.

- Senast kända verksamhetsplan gäller 2014 med följande målsättningar
 1. Samverka med Skånes Hav o Vatten för att skapa nätverk för havs- och vattenrelaterade projekt inom region o kommun
 2. Utveckla/bidra till fler havs- och vattenrelaterade projekt inom region o kommun
 3. MC skall bli mötesplats för havs- och vattenrelaterade aktiviteter i Skåne
 4. MC skall vara mötesplats för kommunens näringsliv (alla branscher)

Inga riktlinjer för måluppfyllelse anges. Verksamhetsplan är under arbete genom kommunens ordinarie process för verksamhetsplaner.

- Ny organisation skall skapas då Skånes Hav & Vatten (Region Skåne) och MC skall slås samman till en regional plattform. Tankarna redovisas i den ansökan till Europeiska regionala utvecklingsfonden 2013-10-22. En interimstyrelse har bildats med repr. Från Region Skåne och Simrishamns kommun. Enl Kommundirektören ligger förslag till avtal hos Region Skåne för underskrift.
- ERUF-ansökan är beviljad men beslut om ansökan har endast tagits av KS enl tidigare beslut. Inget protokoll styrker detta. KF har inte hanterat frågan.
- Ansvarsfördelningen mellan KS och kommunchefen oklar
- Otydlighet avseende kommunens inflytande över och förväntan på de org. som är verksamma inom MC (t.ex KIMO)
- Frågeställningar
 1. Skall kommunen engagera sig ekonomiskt, personell i verksamheterna inom MC?
 2. Hur skall kommunen ställa sig till konkurrensen mellan verksamheterna inom MC?
 3. Vilka frågor eller utvecklingsområden skall kommunen driva inom MC?
- Utvecklingsansvarig för MC, Samordnaren för Skånes hav o vatten, KIMO är osäkra på sina o övrigas roller. Att både MC o KIMO söker egna projekt o anslag i konkurrens förvånar alla utom kommunen.

Kommunens engagemang i KIMO/SFO

Utredningen har huvudsakligen berört de redovisningstekniska aspekterna givetvis är väsentliga för bedömningen av ansvaret för den uppkomna situationen. Granskningen har inte funnit några oegentligheter däremot ett rikt urval av formella brister. KIMOs ledande personer dvs Styrelsens ordförande och koordinatören saknar uppenbarligen erfarenhet och de nödvändiga förutsättningarna för att driva verksamheten.

Båda dessa nyckelpersoner har tillsatts av Simrishamns kommun. Under p ”5.4 Styrning av verksamheten” framför EY följande synpunkter:

”Styrelseledamot i föreningen kan vara utsedd av medlemskommun.....Kommunen kan visserligen sägas ha ett ansvar för att den utsedde har viss kompetens för sitt uppdrag Vad som borde kunna förväntas av kommunen är att krav uppställs på hur ledamoten skall agera i sitt uppdrag. Det kan då förväntas att ledamoten följer de uppställda villkoren”

Mot detta kan de synpunkter ställas som Ordförande i KIMO framför vid en intervju med EY i samband med utredningen om MC

”Det finns låg förståelse i kommunen för vad KIMO är för slags organisation och ordförande förvånas över att MC söker egna projektpengar. Enligt KIMO:s CEO är det svårt att se vad kommunen vill med sitt engagemang”. Båda anser att kommunen saknar tydliga mål, ledning och organisation för MC-konceptet.

Region Skåne och dess organisation ”**Skånes hav och vatten**” framför liknande synpunkter och understryker att konkurrensen mellan KIMO och MC inte gynnar utvecklingen för någon part.

Reflexioner

Det är turerna kring Marint Centrum som väcker de allvarliga frågorna. KIMO ställer problemen i blixtbelysning.

Kommunen har trots upprepade påpekanden från utomstående utredare inte insett den fundamentala betydelsen av att verksamheter bedrivs med klara, mätbara och realistiska mål. Detta gäller för all näringsverksamhet och projekt. Brister den insikten visar det sig obönhörligen i driften av verksamheten. Organisationer utan klara mål och uppföljning ger stort utrymme för enskilda personer att ta egna initiativ som inte överensstämmer med de förväntningar som ”Ägarna” haft. MC och KIMO framstår som skolexempel på detta

Det väcker följande frågor:

1. Finns kompetens inom kommunen att leda och driva den typ av verksamheter som man avsett med MC, KIMO mm?

Om Ja: Var finns den och varför har den inte visat sig i MC och KIMO-fallen?

2. Ligger beslutsfattandet i dessa frågor i rätt forum? Ansvaret för driften av MC resp KIMO borde ligga hos någon förvaltning t.ex. Samhällsbyggnadsförvaltningen. EY-rapporterna ger intryck av att KS och KSAU fattar beslut i operativa frågor. Man undviker däremot sorgfälligt att ta ställning i de principiella och övergripande frågorna som EY-rapporterna framhåller. Det har således uppstått oklarheter om vem som ansvarar för driften i praktiken.

3. Var finns rutinerna för att upptäcka och åtgärda brister i verksamheter? Trots helt uppenbara varningssignaler i EY-rapporterna spåras inga påtagliga insatser för att korrigera bristerna inom både MC och KIMO. Är MC och KIMO olyckliga undantag i en f.ö. väl fungerande kontrollfunktion eller pekar dom på en uppenbar brist i kommunens organisation?

4. Finns ”support-funktioner” inom den kommunala förvaltningen som kan stödja verksamheterna och därmed förebygga att så grava brister uppstår som i MC och KIMO-fallen. Det framstår som synnerligen anmärkningsvärt att man utser personer med otillräcklig kompetens för sina uppdrag utan att vare sig följa upp verksamheten eller ingripa när det görs helt uppenbara misstag.

5. Vad har man uppnått med satsningarna på MC resp. KIMO? Samtliga EY-rapporter har fokuserats på den kamerala aspekten av verksamheten dvs hur den styrts, ekonomi och ambitioner. Men den kanske viktigaste frågan berörs inte. Vad har kommunen fått för pengarna? Har man lyckats bygga de nätverk man eftersträvat? Har projekten resulterat i kvalificerade rapporter och resultat som byggt upp ett know-how som gör Simrishamn till en intressant samarbetspart i frågor som berör havsmiljö och fiske??

6. EY har genomfört tre granskningar – varför har de inte genomförts av kommunen?

Granskningarna är vare sig komplicerade eller kontroversiella. Bristerna i de granskade organisationerna är så uppenbara att de borde upptäckts på ett mycket tidigt stadium av en normalt fungerande kontrollfunktion inom den kommunala förvaltningen. Om en kommun som omsätter drygt 1 miljard kr/år har så bristfällig juridisk och ekonomisk kompetens att turbulensen kring MC och KIMO kan pågå under drygt 4 år väcker det berättigad oro

Krav.

1. MC och KIMO har blottat så stora brister i kommunens hantering av samarbetsprojekt att man snarast bör göra en genomgång av alla pågående projekt där kommunen är engagerad. Översynen måste omfatta verksamheternas inriktning, resultat, ekonomi samt en riskbedömning.
2. Alla samarbetsavtal mellan kommunen och utomstående juridiska personer bör granskas ur juridisk synpunkt för att korrigera fel, brister och risker i ingångna avtal
3. Beslutsgången måste ses över så att rollfördelningen mellan tjänstemännens och politikernas ansvar och befogenheter blir klart definierade i de verksamheter och projekt som kommunen bedriver, framförallt i samarbete med andra organisationer
4. Den typ av granskning som EY utfört skall rutinmässigt ingå i kommunens ekonomistyrning. Saknas funktionen måste den skapas. De som ansvarar för den verksamheten måste ha ansvar och befogenheter att ingripa vid behov. Därmed implementeras ett ekonomi- och styrningstänkande i förvaltningar och nämnder som uppenbarligen saknas idag.
5. Konceptet Marint Centrum har i praktiken spelat ut sin roll. Lokalerna skall stå öppna för alla intressenter. Bildandet av en ny plattform i samarbete med Region Skåne innebär att Simrishamns kommun lämnar rollen som inspiratör för innovationer och entreprenörskap i den marina miljön. I Översiktsplanen finns ambitionen kvar som en av de viktigaste utvecklingslinjerna för Simrishamns kommun. I dagsläget framstår emellertid ambitionen mer som en from förhoppning än som en realistisk möjlighet. Tanken är god men nu måste den styrande Alliansen redovisa det övergripande målet, strategin och ekonomin som gör den marina satsningen trovärdig för kommunens samarbetspartners och invånare
6. Byggnaden Marint Centrum har spelat ut sin ursprungliga roll. Låt den och närområdet bli en värdefull resurs i utvecklingen av Simrishamns centrum-område.

7. Nu måste KS ge en fullödig redovisning av dagsläget när det gäller mål, syfte och ekonomi med KIMO, MC och SFO samt de samarbetsavtal som gäller med samtliga samarbetspartners.